

تا ننگرم تبسم خورشید و ماه را «فریدون مشیری» (۳) لف و نشر (۴) اغراق	۱. شعر زیر کدام آرایه را در بر ندارد؟ هر صبح و شام چهره نهان می کنم به اشک (۱) حسن آمیزی (۲) حسن تعلیل
---	---

-گزینه ۲-۱۳۹۰-

۲. مفهوم بیت «این مدعيان در طلبش بی خبران اند آن را که خبر شد، خبری باز نیامد» با کدام بیت متناسب است؟
- خواهی ز خلق عیب تو پنهان شود مپوش
فکری بکن که خون دل آمد ز غم به جوش
مخلص ز وصل لاله عذاران زدیم جوش
سیلاب چون به بحر رسد می شود خموش
- (۱) پوشیدن آشکار کند عیب جامه را
(۲) ساقی بهار می رسد و وجه می نماند
(۳) چون چشمهمه سار دامن الوند در بهار
(۴) از نارسیدگی است که صوفی کند خروش

-سنجهش-۱۳۸۵-

۳. در همه ایات زیر، به غیر از بیت، آرایه ای اغراق به کار رفته است؟
- بنده مردا دست چرخ بلند
اگر بشنود نام افراستیاب
از او دور شد دانش و فرهی
زمین شش شد و آسمان گشت هشت
- (۱) که گفتت برو دست رستم بیند؟
(۲) شود کوه آهن چو دریای آب
(۳) خم آورد بالای سرو سهی
(۴) ز سم ستوران در آن پهن دشت

-سنجهش-۱۳۸۵-

www.sakoye10hom.blog.ir

۴. در کدام بیت صنعت مجاز به کار رفته است؟
- به بند کمر بر، بزد تیر چند
هماوردت آمد مشو باز جای
سر هم نبرد اندر آرد به گرد
زمین آهینین شد سپهر آبنوس
- (۱) کمان به زه را به بازو فکند
(۲) خروشید کای مرد رزم آزمای
(۳) بیامد که جوید ز ایران نبرد
(۴) به گرز گران دست برد اشکبوس

-سنجهش-۱۳۷۸-

-سنجهش-۱۳۸۵-

۵. کدام بیت، مفهوم کُل اناءٍ يترَشحُ بما فيه را در بردارد؟
- به سلامت ز چشمهمه سار سبو
کیسه ای بیشتر از کان که شنید
کوزه بریزد چو لبالب بُود
راز دل خویش ادا می کند
- (۱) که نخواهد همیشه باز آمد
(۲) کاسه ای گرم تر از آش که دید
(۳) موج زند سینه که تالب بُود
(۴) کاسه ای چینی که صدا می کند

۶. عبارت «عمرو بن لیث، به در بلخ شکسته شد و هفتاد هزار سوار او همه به هزیمت رفتند و چون او را بیش امیر اسماعیل آوردند. بفرمود تا او را به یوزبانان سپرددند.» با کدام بیت تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- نه مردمی که گر از مردمی اثر دیدم
که زشت و خوب و بد و نیک بر گذر دیدم
نماز شام را ورا خشت زیر سر دیدم
نگاشته سخنی خوش به آب زر دیدم
- (۱) جهان بگشتم و آفاق سر به سر دیدم
(۲) ز روزگار و جهانم همین پسند آمد
(۳) کسی که تاج به سر داشت بامداد پگاه
(۴) بر این صحیفه ای مبنا به خامه ای خورشید

-سنجهش-۱۳۸۲-

۷. کدام بیت با عبارت زیر ارتباط معنایی دارد ؟

«درست است که اعمال ما مرا می سوزانند ولی تابندگی ما از همین است و اگر روح ما ارزش چیزی را داشته دلیل بر آن است که سخت تر از دیگران سوخته است .»

عشق را کیمیای جان بینی
دل افسرده غیر از آب و گل نیست
توان شناخت سوزی که در سخن باشد
پخته داند کاین سخن با خام نیست

- (۱) جان گذاری اگر به آتش عشق
(۲) هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست
(۳) بیان شوق چه حاجت که سوز آتش دل
(۴) تا نسوزد برناید بوی خود

-سنجهش-۱۳۸۵-سخت

۸. بیت زیر با همه‌ی ایيات به جز بیت ارتباط معنایی دارد .

با دوستان مرّوت با دشمنان مدارا
مذعی گر با تو بد باشد تو با او خوب باش
کشته‌ی غمزه‌ی خود را به نماز آمده‌ای
گل بی خار به نرخ خس و خاشاک رود
تو خوی نیک خویش از دست مگذار

- (۱) در میان جاهم و کامل بود فرقی «سلیم»
(۲) آفرین بر دل نرم تو که از بهر ثواب
(۳) تندخویی مده از دست که در گلشن حسن
(۴) گرت خوی من آمد ناسزوار

-سنجهش-۱۳۸۳-سخت

۹. مفهوم و ما اذ رمیت اذ رمیت و لکن الله رمی در کدام بیت دیده می شود ؟

بر درت نانشسته گرد زوال
شب و روز و تو خفته غافل وار
عالان جز چنین نخواندند
هستی کس به ذات خود نبود

- (۱) بسته بر حضرت تو راه خیال
(۲) این چنین کارخانه ای بر کار
(۳) هستی و نیست مثل و مانندت
(۴) تا نخواهی تو نیک و بد نبود

-سنجهش-۱۳۸۵-سخت

۱۰. در همه‌ی گزینه‌ها ، به جز گزینه‌ی آرایه‌ی متناقض نما (= پارادوکس) به کار رفته است .

خرم ولایتی که تو آن جا سفر کنی
تا بدانند که سرمایه‌ی سودای منی
دل من است که هم جمع و هم پریشان است
من و درد تو که هم دردی و هم درمانی

- (۱) آزاد بندۀ ای که بود در رکاب تو
(۲) با سر زلف پراکنده بیا در مجمع
(۳) به یاد کاکل پرتاب و زلف پرچینش
(۴) من و زهر تو که هم زهری و هم تریاقی

-سنجهش-۱۳۸۵-سخت

۱۱. آرایه‌ی «متناقض نما» در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی دیده می شود .

کسی کند که به خون جگر طهارت کرد
زود به سلطنت رسد هر که بود گدای تو
به حکم آن که چو شد اهرمن سروش آمد
که گر تلح است ، شیرین است از آن لب هر چه فرمایی

- (۱) نماز در خم آن ابروان محرابی
(۲) دلق گدای عشق را گنج بود در آستین
(۳) ز فکر تفرقه باز آی تا شوی مجموع
(۴) دعایی گر نمی گویی به دشنامی عزیزم کن

-سنجهش-۱۳۸۴-سخت

www.sakoye10hom.blog.ir

۱۲. مفهوم مقابل بیت «از خستان جرعه ای بر خاک ریخت / جنبشی در آدم و حوانهاد» در کدام بیت آمده است ؟

عشق بازی می کنم با نام او
خوش درکش و جرعه بر جهان ریز و برو
بکش جام در بزم می خوارها
بهل گر بگیرند بیکارها

- (۱) نا چشیده جرعه ای از جام او
(۲) یک کاسه‌ی زهر است که مرگش خواند
(۳) به یاد خم ابروی گل رخان
(۴) پیاپی بکش جام و سرگرم باش

-سنجهش-۱۳۸۳-سخت

۱۳. کدام بیت دارای آرایه‌ی «متناقض‌نما» است؟

- (۱) هرچند پیرو خسته‌دل و ناتوان شدم هرگه که یاد روی تو کردم جوان شدم
 (۲) شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا بر منتهای همت خود کامران شدم
 (۳) اول ز تحت و فوق وجودم خبر نبود در مکتب غم تو چنین نکته‌دان شدم
 (۴) آن روز بر دلم در معنی گشوده شد کز ساکنان درگه پیر مغان شدم

-گزینه ۲ ۱۳۹۴-سخت

۱۴. در کدام بیت همه‌ی آرایه‌های «استعاره، واج‌آرایی، تضاد، کنایه و مراعات نظیر» وجود دارد؟

- (۱) درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد
 (۲) شکر خدا که هر چه طلب کردم از خدا که در چمن همه گلبانگ عاشقانه‌ی توست
 (۳) اول ز تحت و فوق وجودم خبر نبود این چاه دور را رسن، از خود گیستن است
 (۴) آن روز بر دلم در معنی گشوده شد افغان ز نظر بازان، برخاست چو او بنشتست

-گزینه ۲ ۱۳۹۴-سخت

۱۵. ترتیب قرار گرفتن آرایه‌های «متناقض‌نما، تشخیص، استعاره و تلمیح» کدام است؟

- الف) عقل پرسید که دشوارتر از کشتن چیست؟ عشق فرمود فراق از همه دشوارتر است
 ب) تیشه بر سر زد و پا از در شیرین نکشید کوه‌کن بر در عشق از همه پادراتر است
 ج) در همه شهر ندیده‌ست کسی مستی من زان که مست می‌عشق از همه هشیارتر است
 د) گر گشایند بتان دفتر مکاری را بت حیلت گر من از همه مکارتر است

(۱) الف - ب - د - ج (۲) ج - د - ب - الف (۳) ج - الف - د - ب (۴) الف - د - ج - ب

-گزینه ۲ ۱۳۹۴-سخت

۱۶. مفهوم عبارت زیر به مفهوم کدام بیت نزدیک‌تر است؟

- «آن‌چه دارم از اندک مایه حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم.»
 (۱) من آن نیم که برای حطام بر در خلق بربیزد این قدر آبی که هست در رویم
 (۲) آن را که میسر نشود صیر و قناعت باید که بینند کمر خدمت و طاعت
 (۳) مراست دیده‌ی دل از حطام دنیا سیر نیم شرار که سرکش شوم به مشت گیاه
 (۴) بر خلق شده حطام دنیا مقسوم و به تو بلا رسیده

-گزینه ۲ ۱۳۹۴-سخت

۱۷. مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) مژده‌ی وصل تو کو کز سر جان برخیزم طایر قدسم و از دام جهان برخیزم
 (۲) یا رب از ابر هدایت برسان بارانی بیش تر ز آن که چو گردی ز میان برخیزم
 (۳) به ولای تو که گر بنده خویشم خوانی از سر خواجگی کون و مکان برخیزم
 (۴) خیز و بالا، بنما ای بت شیرین حرکات کز سر جان و جهان دست‌فشن برخیزم

-گزینه ۲ ۱۳۹۴-سخت

۱۸. در همه ابیات زیر با کدام بیت متناسب است؟

- یار بی‌پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی‌الابصار
 (۱) یا فروغ آفتتاب روی او شمع گردون کمتر از پروانه است
 (۲) این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود هر که قکرت نکند نقش بود بر دیوار
 (۳) به نزد آنکه جانش در تجلی است همه عالم، کتاب حق تعالی است
 (۴) ای جهان‌بخشی که روز و شب چو نور آفتتاب فیض احسان تو فایض بر سماوات است و ارض

-گزینه ۲ ۱۳۹۴-سخت

۱۹. مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

افسرده مباش، خوش همی خند
مُهر است بر دهانم و فقانم آرزوست
نکته ای شیرین تر از نوش بگوی
هزار گونه سخن در دهان و لب خاموش
قرب گل می خواهی ای مرغ چمن! خاموش باش

- گزینه ۲-۱۳۹۴- سخت

خامش منشین، سخن همی گوی
۱) گویا ترم ز بلبل، اما ز رشك عام
۲) یک سخن زان لعل خاموش بگوی
۳) شد آن که اهل نظر بر کناره می رفتند
۴) کار شبنم از خموشی این چنین بالا گرفت

۲۰. آرایه های بیت زیر، در کدام گزینه دقیق مطرح شده است؟

طوبی غلام قد صنوبر خرام اوست
۲) تشبيه- تناقض- استعاره- تناسب- تشخيص
۴) حس آمیزی- کنایه- تضاد- مجاز- تناسب

- گزینه ۲-۱۳۹۴- سخت

۲۱. اگر ایات زیر را به ترتیب داشتن آرایه های «تشبيه، تشخيص، تلمیح، مجاز و کنایه» مرتب کنیم، کدام گزینه درست آمده است؟

جرعه ای از جام ما نوشیده اند
که تا خراب کنم نقش خود پرستیدن
دام راهم شکن طرّه‌ی هندوی تو بود
که آسمان و زمین برنتافتند و جبال؟!
زیر صد متّ او خاک دری نیست که نیست
۳) ج-الف-ه-د-ب ۴) ج-ه-د-الف-ب

- گزینه ۲-۱۳۹۴- سخت

خورشید زیر سایه‌ی زلف چو شام اوست
۱) تشخيص- تشبيه- تضاد- حسن تعليل- کنایه
۳) حس آمیزی- تناقض- مجاز- استعاره- تکرار

الف) هر کجا رندی است در میخانه ای
ب) به می پرستی از آن نقش خود زدم بر آب
ج) من سرگشته هم از اهل سلامت بودم
د) مرا تحمل باری چگونه دست دهد
ه) آب چشم که بر او متّ خاک در توست
۱) ب-ه-د-ج-الف ۲) د-ب-ه-الف-ج

۲۲. مفهوم کدام بیت از سایر ایات دورتر است؟
۱) هر که سودای تو دارد چه غم از هر که جهانش
۲) آن پی مهر تو گیرد که نگیرد پی خویشش
۳) هر که از یار تحمل نکند یار مگویش
۴) عهد ما با تو نه عهدی که تغییر پذیرد

۲۳. اگر ایات زیر را به لحاظ داشتن آرایه های «تشبيه، جناس، تضاد و ایهام» از بالا به پایین مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

زار و بیمار غم راحت جانی به من آر
یعنی از خاک در دوست نشانی به من آر
ز ابرو و غمزه او تیر و کمانی به من آر
ساغر می ز کف تازه جوانی به من آر
۳) ج-الف-د-ب ۴) ب-الف-ج-د

- گزینه ۲-۱۳۹۴- سخت

الف) ای صبا نکهٔ از کوی فلانی به من آر
ب) قلب بی حاصل ما را بزن اکسیر مراد
ج) در کمینگاه نظر با دل خویشم جنگ است
د) در غریبی و فراق و غم دل پیر شدم
۱) ب-الف-د-ج ۲) ج-ب-د-الف

۲۴. در کدام گزینه به آرایه‌های بیت زیر اشاره شده است؟

- که چندین کشتن نوح است سرگردان در این دریا
 ۱) استعاره- ایهام- تلمیح- تشییه
 ۲) کنایه- تشییه- مجاز- اسلوب معادله

-گزینه ۲- سخت

- هوای ساحل از سر، چون حباب پوچ بیرون کن
 ۱) پارادوکس- جناس تام- ایهام- کنایه
 ۳) تناسب- استعاره- حسن تعلیل- حسن آمیزی

۲۵. مفهوم بیت زیر با کدام بیت، متناسب است؟

من خویشتن اسیر کمند نظر شدم
 صیاد من نخست گرفتار من شود
 شادم که التفات دلیل عنایت است
 ما محصل بر کسی نگماشیم
 صید بودن بهتر از صیادی است

-گزینه ۲- سخت

- او را خود التفات نبودی به صید من
 ۱) تا دل نمی‌برم ز کسی، دل نمی‌دهم
 ۲) چشم تو راست کرد به دل تیر غمزه را
 ۳) گفت خود دادی به ما دل حافظا
 ۴) عشق می‌گوید به گوسم پست‌پست

۲۶. اگر ایات زیر را به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «کنایه، تشییه، ایهام، استعاره و جناس» مرتب کنیم، کدام ترتیب درست است؟

ز عمر مانده روزی می‌شود کم
 چو خاکت می‌خورد چندین مخور غم
 ورت خجالت سرو آرزو کند بخرام
 اسیر عشق نیندیشد از ملال و ملام
 که عشق می‌بستاند ز دست عقل زمام

- الف) غنیمت دان اگر دانی که هر روز
 ب) برو شادی کن ای یار دل افروز
 ج) اگر کساد شکر باید دهن بگشای
 د) اگر ملول شوی با ملامتم گویی
 ه) ملامتم نکند هر که معرفت دارد
 ۱) ب-الف-ج-ه-د
 ۲) ب-ج-الف-ه-د
 ۳) د-ب-الف-ه-ج
 ۴) د-ه-ج-الف-ب

www.sakoye10hom.blog.ir

-گزینه ۲- سخت

۲۷. همه‌ی ایات دو به دو تناسب مفهومی دارند. به جز ایات گزینه‌ی

و گر می‌روی تن به طوفان سپار
 و گر بر سرش تیر بارند و سنگ
 ز عشق تا به صبوری هزار فرسنگ است
 چون صبر توان کرد که مقدور نمانده است
 که شمه‌ای ز بیانش به صد رساله برآید
 شادیت مبارک باد ای عاشق شیدایی
 که ساخت در دل تنگ قرار گاه نزول
 که با شکستگی ارزد به صد هزار درست

-گزینه ۲- سخت

اگر معاشر مایی، بنوش نیش غمی
 رهروی باشد، جهان سوزی، نه خامی بی غمی
 سرزنش ها گر کند خار مغیلان غم مخور
 استاده ام چو شمع مترسان ز آتشم

-گزینه ۲- سخت

۲۸. مفهوم کدام بیت دورتر از سایر گزینه‌ها است؟

- ۱) دوام عیش و تنّعم نه شیوه‌ی عشق است
 ۲) اهل کام و ناز را در کوی رندی راه نیست
 ۳) در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم
 ۴) در عاشق گزیر نباشد ز ساز و سوز

www.sakoye10hom.blog.ir

۲۹. مفهوم مقابل بیت زیر در کدام گزینه وجود دارد؟

در غم ما روزها بی گاه شد

روزها با سوزها همراه شد

خواب خوش مستیش همه عین نماز است

۱) مستی که خراب ره عشق است درین ره

قسم دل عاشق همه سوز و گذار است

۲) زان شعله که از روی بتان حسن برافروخت

در کسوت معشوق چو آید همه ساز است

۳) در صورت عاشق چو درآید همه سوز است

هر ره که جز این است همه دور و دراز است

۴) راهی است ره عشق به غایت خوش و نزدیک

-گزینه ۲-۱۳۹۵-۲-سخت

۳۰. آرایه مقابل همه گزینه ها به جز درست است.

(۱) آن نه روی است که یک باغ گل و نسرین است وان نه خال است که یک چرخ مه و پروین است (مراعات نظیر- تشبیه)

(۲) صد خرمن جان را به یکی جلوه بسوزی صد کوه گران را به یکی غمze بکاهی (اغراق- تشبیه)

(۳) نصیحتی کنمت هرگز از بلا مگریز که از بلا به جهان امن تر پناهی نیست (تضاد- مجاز)

(۴) دست چنین پیش که دارد که ما زاری از این بیش که دارد که ما (موازن- کنایه)

-گزینه ۲-۱۳۹۵-۲-سخت

www.sakoye10hom.blog.ir

۳۱. کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی بیشتری دارد؟

بگفتا هر شب شینی چو مهتاب

خواب را در خواب بیند آن که خواب از من گرفت

۱) خواب من صد پرده از دولت بود بیدارتر

زیرا که به دیدن شتاب است مرا

۲) در دیده به جای خواب آب است مرا

همه شب خواب را در خواب دیدی

۳) چورخت خواب شب در سر کشیدی

ای بی خبران چه جای خواب است مرا

۴) گویند بخواب تا به خوابش بینی

-گزینه ۲-۱۳۹۵-۲-سخت

۳۲. کدام بیت از مناجات سنایی با مناجات زیر از خواجه عبدالله انصاری هیچ قرابت معنایی ندارد؟

«الهی راهم نما به خود و بازرهان مرا از بند خود ای رساننده به خود بار الها یاد تو عیش است و مهر تو سور، شناخت ملک است و یاد تو

سرور الهی، تو آنی که از احاطت اوهام بیرونی و از ادراک عقولی مصنوعی در حکم بی چرا و در ذات بی چند و در صفات بی چونی»

همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی

۱) همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو پوششی

نتوان شیه تو گفتن که تو در وهم نیایی

۲) نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی

همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی

۳) همه عزی و جلالی، همه علمی و یقینی

نروم جز به همان ره که توام راهنمایی

۴) ملکا ذکر تو گوییم که تو پاکی و خدایی

-گزینه ۲-۱۳۹۵-۲-سخت

۳۳. آرایه های «استعاره، تشبیه، کنایه، تضاد و تشخیص» به ترتیب در کدام گزینه دیده می شود؟

شیخ را از قعبه در بتخانه چین می برنزد

الف) چون بتان دستی به ناز زلف پرچین می برنزد

جرعه‌ی باقی بنوشد عمر جاویدان کند

ب) خضرسان از چشم‌های احسان هستی بخش نوش

تا تماشای خود از چشم زلیخا کرده‌اند

ج) گرم شد بازار استغفانی یوسف طلعتان

از یکی جان می‌ستاند بر یکی جان می‌دهد

د) پیش من کام رقیب از لعل خندان می‌دهد

دست او می‌گیرد و بر دست هجران می‌دهد

ه) وا بر حال گرفتاری که دست روزگار

۳) ب - الف - ج - د - ه ۴) ه - ج - د - الف - ب

۱) الف - ب - ج - د - ه ۲) الف - د - ب - ج - ه

-گزینه ۲-۱۳۹۵-۲-سخت

۳۴. در کدام گزینه آرایه های بیت زیر به درستی ذکر شده است؟

که عنديليب تو از هر طرف هزارانند

نه من بر آن گل عارض غزل سرایم و بس

۲) تشبیه- استعاره- ایهام تناسب

۱) حس آمیزی- اسلوب معادله- جناس

۴) تشبیه- تشخیص- ایهام

۳) حسن تعليل- استعاره- مراجعات نظیر

-گزینه ۲-۱۳۹۵-۲-سخت

www.sakoye10hom.blog.ir

۳۵. آرایه‌های مطرح شده در همه گزینه‌ها به حز درست است.

- (۱) ای تنگ شکر تنگ دل از تنگ دهانت وی سرو چم پا به گل از سرو چمانت (تشخیص- جناس تام)
- (۲) تا آینه از خوبی خود باخبرت کرد خود را نگرانی و جهانی نگرانات (ایهام- مجاز)
- (۳) دل در اندیشه آن زلف گره گیر افتاد عاقلان مژده که دیوانه به زنجیر افتاد (استعاره- تضاد)
- (۴) روزی که خدا کام دل تنگ دلان داد کام دل تنگ من از آن تنگ دهان داد (کنایه- جناس ناقص)

-گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۳۶. آرایه‌های «متناقض نما، تشییه، کنایه، تضاد و استعاره» به ترتیب در کدام گزینه وجود دارد؟

- الف) عشق بگسیست چنان سلسله تدبیرم که سر زلف زره ساز تو شد زنجیرم
ب) به جلوه کاش درآید مه نکو سیرم که آفتاب تابد مقابل قمرم

- ج) عشق برخاست که من آتش عالم سوزم حسن بنشست که من فتنه عالم گیرم
د) ای گل که می خراشد خار غمت دلم را گر بشنوی خروشم یک عمر می خروشم
ه) حاجت از بی حاجتی در عشق می باید گرفتن من خشم با نایمیدی تا توبی امید گاهem

(۱) ج-الف-د-ه-ب (۲) ه-الف-د-ج-ب (۳) ه-د-ج-ب-الف (۴) ج-ه-ب-د-الف

-گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۳۷. ترتیب توالی ایيات به لحاظ داشتن آرایه‌های «اغراق، متناقض نما، جناس و تشییه» کدام است؟

- الف) صف مژگان تو بشکست چنان دلها را
که کسی نشکند این گونه صفا دعا را
ب) نیش خاری اگر از نخل تو خواهم خوردن
کافرم، کافر اگر نوش کنم خرما را
ای بسا نور دهد دیده‌ی نایینا را
ج) گر ستاند ز صبا گرد رهت را نرگس
که بلایی رسد آن سرو سهی بالا را
د) سیلی از گریه‌ی من خاست ولی می ترسم
ه) حاجت از بی حاجتی در عشق می باید گرفتن

(۱) د-ج-ب-الف (۲) ب-الف-د-ج (۳) د-ب-الف-ج (۴) الف-د-ب-ج

-گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۳۸. آرایه‌ی مقابله‌ی همه گزینه‌ها به حز درست است.

- (۱) هم آگه و هم ناگه مهمان من آمد او
 - (۲) آن بلبل مست ما بر گلشن ما نالان
 - (۳) نزدیک تر است از توبا تو چه روی بیرون
 - (۴) از عشق زبان روید جان را مثیل سوسن
- دل گفت که: «کی آمد؟» جان گفت: «مه مهرو» (جناس تام- استعاره)
چون فاخته ما پر زان فریاد کنان: «کوکو» (استعاره- تشییه)
چون برف گدازان شو، خود را تو ز خود می شو (کنایه- تلمیح)
می دار زبان خامش، از سوسن گیر این خو (ایهام- جناس تام)

-گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۳۹. با توجه به ایيات زیر آرایه‌های «متناقض نما- حس آمیزی- تشییه- تضاد» به ترتیب در کدام گزینه وجود دارد؟

- الف) تو شکر لب که با خسر و بسی شیرین سخن داری
کجا آگاهی از شوریده حال کوه کن داری
ب) مرا از انجمن در گوشی خلوت نشانیدی
ولی با مدعی خوش خلوتی در انجمن داری
ج) من آن شهرم که سیلا ب محبت ساخت ویرانم
تو آن گنجی که در ویرانه دلها وطن داری
د) گرفتار کمندت تازه گردیدم به امیدی
که لطف بی نهایت با اسیران کهن داری

(۱) د-الف-ب-ج (۲) ب-ج-الف-د (۳) ب-الف-ج-د (۴) الف-د-ب-ج

-گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

- چون تو چنبر وار بر کافور مشک افshan کنی
(۲) تشییه - تضاد - اسلوب معادله
(۳) استعاره - اسلوب معادله - تشییه

-گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۴۰. آرایه‌های بیت زیر کدامند

- مشک ما کافور گردد پشت من چنبر شود
(۱) استعاره - مراعات نظری - حسن تعلیل
(۳) تضاد - حسن تعلیل - مجاز

۴۱. آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

آن خط عنبرشکن بر برگ گل دانی پراست؟

(۱) استعاره - تناقض - تشخیص - تضاد

(۲) استعاره - جناس - تشییه - اسلوب معادله

ناهه‌ی مشک است کاندر جیب نسرین کرد هاند

(۳) استعاره - تضاد - اسلوب معادله - جناس

(۴) استعاره - تشییه - اسلوب معادله - جناس

- گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۴۲. آرایه‌های «اسلوب معادله، تشخیص، تناقض، تشییه و جناس» به ترتیب در کدام ایات یافت می‌شود؟

(الف) می‌دهد ملک سلیمان را ز کف شهوت پرست

(ب) پیچید سرپرده‌ی خود ابر بهاران

(ج) تو مرا جان و جهانی چه کنم جان و جهان را

(د) خیال تو چو در آید به سینه‌ی عاشق

(ه) اگرت سلطنت فقر بیخشند ای دل

(۱) الف - ب - ه - د - ج (۲) ب - د - ج - ه

(۳) د - ب - الف - ج - ه

(۴) الف - ج - د - ب - ه

- گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

www.sakoye10hom.blog.ir

۴۳. آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

هر که در عهد ازل مست شد از جام شراب

(۱) تضاد - تلمیح - کنایه - مراعات

(۲) تلمیح - کنایه - مراعات نظیر - متناقض نما

سر به بالین ابد باز نهد مست و خراب

(۳) تشییه - مراعات نظیر - کنایه - جناس

(۴) استعاره - کنایه - مراعات نظیر - اسلوب معادله

- گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۴۴. در کدام گزینه آرایه‌های «متناقض نما؛ تشییه و تضاد» به کار رفته است؟

(۱) نشان خواهی از وی، ز خود بی نشان شو

(۲) دیده‌ی یوسف‌شناسی نیست در مصر وجود

(۳) سرافکندگی کن که زلف نگار

(۴) کام و ناکام این زمان در کام خود درهم شکن

- گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۴۵. آرایه‌ی مقابل همه‌ی گزینه‌ها به جز درست است.

(۱) آن جمالی که فروغش کمر کوه شکست

(۲) خدای عرش جهان را چنین نهاد نهاد

(۳) خشکسال است در این عهد وفا را ای اشک

(۴) باغ فردوس میارای که ما رندان را

- گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۴۶. آرایه‌های «حسن تعلیل، تشییه، مجاز، اسلوب معادله و تلمیح» به ترتیب در کدام گزینه وجود دارد؟

(الف) آدمی گر خون بگرید از گران باری رواست

(ب) دل که آینه‌ی شاهی است غباری دارد

(ج) حافظ از چشم‌هی حکمت به کف آور جامی

(د) چرا ننالد بلبل که بی وفایی دهر

(ه) در حقیقت تنگ دستی مایه‌ی دیوانگی است

(۱) د - ب - ج - ه - الف (۲) د - ه - ج - الف - ب

(۳) ه - ج - ب - د - الف

(۴) ه - ب - ج - الف - د

- گزینه ۲-۱۳۹۵- سخت

۴۷. ترتیب ایيات زیر براساس آرایه‌های «تلمیح، حسن تعیل، تشخیص، ایهام و تشییه» کدام است؟

- آتش عشق من از باد هوا بنشیند
آتش امان نمی‌دهد آتش پرست را
آدم صفت از روضه‌ی رضوان به درآیی
سلیمان با چنان حشمت نظرها بود با مورش
خمیدن کجا می‌برد پیر را؟
الف) تو پندار که دور از تو اگر خاک شوم
ب) دنیا به اهل خویش ترحم نمی‌کند
ج) هشدار که گر وسوسه‌ی عقل کنی گوش
د) نظر کردن به درویشان منافی بزرگی نیست
ه) اگر مرجع زندگانی خاک نیست
۱) ج - الف - ب - د - ه - ج - ب - الف - ج - ه - الف - ب - د
۲) د - ه - ب - الف - ج - ب - الف - ج - ه - الف - ب - د

- گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - سخت

www.sakoye10hom.blog.ir

۴۸. در کدام بیت، یکی از آرایه‌های مقابل، نادرست است؟

- ۱) تا نگاهش بر عذار لاله رنگ او فتاد
۲) قفل روزی در جوانی بستگی هرگز نداشت
۳) لاله‌ای بی داغ از دل بر نیاید سنگ را
۴) گریه در دنبال باشد خنده بی وقت را

آب شد گل از حیا، زان گوشه‌ی دستار ریخت (تشخیص - استعاره)
ریخت تا دندان، کلید رزق را دندانه ریخت (جناس - تضاد)
کوهکن تا خون خود در دامن کهنسار ریخت (تلمیح - اسلوب معادله)
خنده زن چون گل اگر در خون شنا می‌باید (کنایه - تشخیص)
- گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - سخت

۴۹. آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) تشبیه - جناس تام - ایهام تناسب
۲) تلمیح - جناس تام - ایهام تناسب
۳) جناس - حسن تعیل - کنایه

- گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - سخت

۵۰. در کدام بیت هر سه آرایه‌ی «حسن تعیل - تشخیص - مراعات نظیر» وجود دارد؟

- ۱) ساعد دل چون نداشت قوت بازوی صبر
۲) سوزی که مرا بر جگر از آتش عشق است
۳) خنده‌ی گل می‌دهد یادی زآغوش وداع
۴) ای ماه من چرا ستم از سر گرفته‌ای

- گزینه ۲ - ۱۳۹۶ - سخت

۱. گزینه ۱ آیا شاعر حس‌هایی را با یکدیگر آمیخته است؟ می‌دانیم پاسخ شما منفی است. هر یک از واژه‌های «خورشید» و «ماه» در مصraig دوم به کدام واژه‌ها در مصraig اول مربوط می‌شوند؟ قطعاً خواهید گفت خورشید به صبح و ماه به شام؛ یعنی این بیت لغّ و نشر دارد. نظرتان در مورد «حسن تعلیل» چیست؟ آیا «نیدیدن تبسم خورشید و ماه» می‌تواند دلیل ادبی و غیرعقلی برای اشک ریختن شاعر در شب و روز باشد؟ به عقیده‌ی ما این دلیل زیبا، غیرواقعی و غیرعقلانی نیز هست. در مصraig اول بیت با کمی دقت، «شب و روز اشک ریختن شاعر» حالتی غیرطبیعی و محال است؛ این یعنی اغراق و بزرگ نمایی.

۲. گزینه ۴ مفهوم مشترک: از عارف و اصل دگر خبری نمی‌رسد.

۳. گزینه ۳ بالای سرو سهی: استعاره از قامت اسفندیار / مصraig دوم: کنایه از مردن

۴. گزینه ۴ ایران: مجاز از ایرانیان

۵. گزینه ۴ از کوزه همان برون تراود که دروست

۶. گزینه ۳ ناپایداری قدرت

۷. گزینه ۴

۸. گزینه ۳

۹. گزینه ۴ مصraig دوم به این مضمون اشاره دارد.

۱۰. گزینه ۲

۱۱. گزینه ۳

۱۲. گزینه ۱

۱۳. گزینه ۱

۱۴. گزینه ۳

۱۵. گزینه ۳

۱۶. گزینه ۳

۱۷. گزینه ۲

۱۸. گزینه ۳

۱۹. گزینه ۴ مفهوم بیت سؤال: دعوت به «سخن پردازی» است. (حرف بزن و اعتراض کن). مفهوم سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: «هر کسی محروم راز عشق نیست» (خاموشی اجباری). گزینه ۲: «طلب سخن گفتن از معشوق». گزینه ۳: «به پایان رسیدن دوران خفغان» که معادل بیت زیر است: «صبح امید که بُد معتکف پرده‌ی غیب / گو برون آی که کار شب تار آخر شد.»

۲۰. گزینه ۲ «زلف معشوق» همچون شام سیاه است. خورشید (استعاره از رخ معشوق زیبا) خود را زیر سایه‌ی این زلف پنهان کرده است. حضور هم زمان خورشید و شام (تناقض) - طوبی غلام است - تشخیص یا جان بخشی، بین واژه‌های «طوبی - قد - صنوبر»

مراءات نظیر (تناسب) برقرار است.

۲۱. گزینه ۴ تشییه: بیت «ج»: الف: تشییه شکن طره‌ی معشوق (مشبه)، به دام (مشبه به) و (وجه شبه: گرفتار ساختن) ب: اضافه‌ی تشییه‌ی؛ طره‌ی هندو؛ تشییه طره (مشبه)، به هندو (مشبه) و (وجه شبه: سیاهی) تشخیص بیت «ه»: اینکه اشک بتواند منت خاک دو معشوق را بپذیر در حالی که خاکت همه‌ی درها، زیر منت اشک هستند، تشخیص به شمار می‌رود.

تلمیح: بیت «د». اشاره به آیه‌ی شریفه‌ی *إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ...* مجاز بیت «الف»: جام مجاز از شراب

کنایه بیت «ب» نقش چیزی را بر آب زدن کنایه از نابود کردن و محو کردن آن / خود پرستیدن کنایه از مفرور بودن / نقش چیزی را خراب کردن، کنایه از نابود کردن

۲۲. گزینه ۴ مفهوم بیت گزینه‌ی ۴: وفاداری عاشق

مفهوم مشترک سایر ایيات: بی‌توجهی عاشق به دنیا و آسایش آن و تحمل سختی‌های راه عشق

۲۳. گزینه ۳ تشییه بیت «ب» اکسیر مراد اضافه شده‌ی *وَأَنْهَىَ الْأَنْوَافَ* باعث شدید احتیاج

ایمین باره کانه غریب باشد: *وَأَنْهَىَ الْأَنْوَافَ* باعث شدید احتیاج

جانس : بیت «الف» آز و زار / بیت «ج» کمین و کمان ← گزینه ۲ نادرست است.

تضاد : بیت «د» پیر ≠ جوان ← گزینه ۴ نادرست است.

ایهام : بیت «ب» قلب : ۱) دل ۲) سکه تقلیبی ← گزینه ۳ درست است ← ایهامت بسیار دشوار است.

۲۴. گزینه ۲ استعاره دریا استعاره از هرگونه حقیقت گسترده و دست نیافتنی مانند شناخت خدا ، اسرار جهان هستی یا عشق است.

ایهام : هوا ۱) امید ۲) گاز تنفسی

تلمیح : اشاره به داستان کشته حضرت نوح (ع)

تشییه : تو (مخاطب، مشبه) به حباب (مشبه به)

۲۵. گزینه ۳ مفهوم بیت سوال: با اختیار خود عاشق شدن / بی توجهی معشوق

مفهوم ایيات:

گزینه ۴: عشق برای شاعر دو طرفه است / خود شیفتگی شاعر

www.sakoye10hom.blog.ir

گزینه ۵: لذت بخش بودن توجه یار

گزینه ۶: با پای خود به دام عشق افتادن

گزینه ۷: صید بودن (عاشق بودن)، لذت بخش تراز صیاد بودن (معشوق بودن) است.

۲۶. گزینه ۲ روند بررسی آرایه ها: جناس، تشییه، استعاره، ایهام، کنایه:

جناس: بیت «د»: ملول، ملال / ملال، ملام ← گزینه های ۳ و ۴ نادرست هستند.

تشییه: بیت «ج»: دهان معشوق به شکر و قدر او به سرو تشییه شده است. در این بیت تشییه پنهان (مضمر) وجود دارد.

بررسی گزینه ۲:

استعار: بیت «ه»: «عشق زمام را میگیرد»: «عشق» تشخیص (استعاره‌ی مکنیه دارد) و همچنین «دست عقل» اضافه‌ی استعاری است.

ایهام: بیت «الف»: «روزی»: ۱) یک روز ۲) رزق.

کنایه: بیت «ب»: «خاک تو را میخورد» کنایه از می میری.

۲۷. گزینه ۳ مفهوم ایيات گزینه ۳:

الف) بیان ناپذیر بودن غم و اندوه شب هجران (بیان غم فراق).

ب) شادی در شب هجران به خاطر امید به وصال یا شادی وصال.

۲۸. گزینه ۲ مفهوم ایيات اول، سوم و چهارم به شکل زیر است: «عشق توأم با سختی و بلاست / بلاها و سختی های عشق را پذیر». در

صراع دوم بیت دوم این طور نیست. یعنی صحبتی از پذیرش سختی های عشق به میان نیامده است.

۲۹. گزینه ۴ نکته ظریف سؤال مفهوم مقابل (متضاد) است که پاسخ باید، خلاف سختی راه عشق برای عاشق باشد.

۳۰. گزینه ۳ در گزینه های ۳ تضادی نیست، اما متناقض نما وجود دارد و مجازی نیز در این بیت دیده نمی شود.

۳۱. گزینه ۴ بیت مورد سؤالی قراری عاشق و به خواب نرفتن او را بیان می کند و پیام کلی گزینه های ۴ نیز همین است.

۳۲. گزینه ۱ گزینه های ۲: با عبارت الهی تو آنی که از احاطه او هام بیرونی

گزینه های ۳: با عبارت مهر تو سور و یاد تو سور

گزینه های ۴: با عبارت الهی راهنم نما به خود

۳۳. گزینه ۱ (الف) بتخانه‌ی چین استفاده از خرابات

ب) همچون خضر - چشم‌های احسان (اضافه‌ی تشییه‌ی)

ج) گرمی بازار: کنایه از رونق بازار

د) جان می دهد - جان می ستاند (تضاد)

۵) دست روزگار - دست هجران (اضافه‌ی استعاری) - روزگار دست او را می گیرد (تشخیص و جان بخشی)

۳۴. گزینه ۲ گل عارض ← تشییه هزاران با عنديليب ایهام تناسب دارد.

۳۵. گزینه ۳ در گزینه های ۳ استعاره‌ای نیست، اما تضاد وجود دارد.

۳۶. گزینه ۲ حاجت از بی حاجتی ← پارادوکس. سلسله تدبیر ← تشییه. دل خراشیدن ← کنایه. برخاست و بنشت ← تضاد. مه نکوسیر ← استعاره

۳۷. گزینه ۱ سیل از گریه خاستن: اغراق گرد راه به دیده نور دهد: متناقض نما

مزگان: تشییه

۳۸. گزینه ۴ در گزینه های ۴ هیچ ایهام و جناس م مساقده نمی شود.

گزینه‌ی ۲ : بلبل مست : تشخیص و استعاره - چون فاخته : تشییه
گزینه‌ی ۳ : نحن تقرب من حبل الورید : تلمیح - خود را از خود شستن : کنایه

۴۹. گزینه ۳ بیت «ب»: خوش خلوتی در انجمان ← متناقض‌نما

بیت «الف»: شیرین سخن ← حس آمیزی

بیت «ج»: من مثل آن شهرم / سیلاب محبت ← تشییه

بیت «د»: تازه، کهن ← تضاد

۵۰. گزینه ۱ مشک: استعاره از موی سیاه کافور: استعاره از موی سفید

مشک، کافور: مراعات نظیر سپید شدن مو و خم شدن پشت غیرطبیعی است و به معشوق ربط داده است: حسن تعلیل

۵۱. گزینه ۳ خط عنبرشکن: استعاره / برگ گل: استعاره / بر، برگ: جناس / خط عنبرشکن بر برگ گل مانند نافه‌ی مشک: تشییه

/ جیب نسرین: تشخیص

۵۲. گزینه ۱ در بیت «الف» مصراع دوم اسلوب معادله

در بیت «ب» فرق چمن ← اضافه‌ی استعاری (تشخیص)

در بیت «ه» سلطنت فقر ← تناقض

در بیت «د» خانه‌ی تن، چراغ حیات ← تشییه

در بیت «ج» جان، جهان ← جناس

۵۳. گزینه ۱ تضاد: ازل، ابد کنایه: سر به بالین ابد نهادن کنایه از مردم

تلمیح: دمیده شدن عشق در انسان در روز ازل

مراعات نظیر: جام شراب، مست و خراب

۵۴. گزینه ۲ مصراع دوم ← متناقض‌نما / مصر وجود، زندان دنیا ← تشییه / است، نیست ← تضاد

۵۵. گزینه‌ی ۱: کمر کوه ← اضافه‌ی استعاری (تشخیص) / کمر شکستن ← کنایه

گزینه‌ی ۲: خشک‌سال ≠ باران / عهد ← ایهام

گزینه‌ی ۳: باغ فردوس، حور ← مراعات نظیر / سر مجاز از تصمیم

۵۶. گزینه ۱ حسن تعلیل ← علت ناله‌ی بلبل را پرپر شدن گل می‌داند / تشییه ← دل مانند آینه / مجاز ← جام مجازاً شراب /

اسلوب معادله ← مصراع اول حرف دل شاعر و مصراع دوم یک تمثیل است.

تلمیح ← به آیه‌ی قرآن (انا عرضنا الامانة على السموات والارض ...)

۵۷. گزینه ۳ د- تلمیح یا اشاره به داستان حضرت سلیمان دارد، ه- علت زیبا و غیر واقعی حسن تعلیل ، ب- تشخیص امان ندادن

آتش، دور از تو: ایهام $\left\{ \begin{array}{l} \text{در دوری از تو} \\ \text{دور از تو باد} \end{array} \right.$ ، ج- آدم صفت: تشییه دارد.

۵۸. گزینه ۳ در گزینه‌ی سوم در آغاز مصراع دوم نمی‌توان لفظ (همچنانکه، همان‌طوری که) را آورد پس آرایه‌ی اسلوب معادله به کار نرفته است.

۵۹. گزینه ۱ اگر خود پور دستان هستی: تشییه اسنادی

دستان: جناس تام / دستان اول: ۱- فریب ۲- دست که ایهام تناسب بسیار دور از ذهنی دارد.

۶۰. گزینه ۳ صدای مرغ به حسن تعلیل وداع با گل است / خنده‌ی گل: تشخیص / گل، بهار، مرغ: مراعات نظیر

پاسخنامه کلیدی آزمون با کد: ۱۲۳۵۷۴

۴ -۵	۳ -۴	۳ -۳	۴ -۲	۱ -۱
۲ -۱۰	۴ -۹	۳ -۸	۴ -۷	۳ -۶
۳ -۱۵	۳ -۱۴	۱ -۱۳	۱ -۱۲	۳ -۱۱
۲ -۲۰	۴ -۱۹	۳ -۱۸	۲ -۱۷	۳ -۱۶
۳ -۲۵	۲ -۲۴	۳ -۲۳	۴ -۲۲	۴ -۲۱
۳ -۳۰	۴ -۲۹	۲ -۲۸	۳ -۲۷	۲ -۲۶
۳ -۳۵	۲ -۳۴	۱ -۳۳	۱ -۳۲	۴ -۳۱
۱ -۴۰	۳ -۳۹	۴ -۳۸	۱ -۳۷	۲ -۳۶
۲ -۴۵	۲ -۴۴	۱ -۴۳	۱ -۴۲	۳ -۴۱
۳ -۵۰	۱ -۴۹	۳ -۴۸	۳ -۴۷	۱ -۴۶